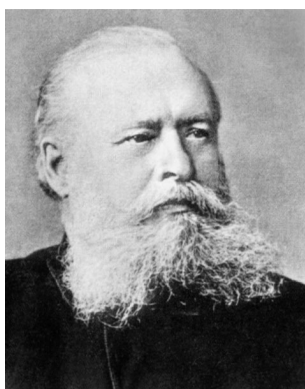

В. Я. Чирва, Н. В. Толкачова

Марковников Володимир Васильович

МАРКОВНИКОВ Володимир Васильович (Марковников Владимир Васильевич; 13(25). 12. 1837, м. Княгинін, нині Княгиніно Нижньогород. обл., РФ – 29. 01(11. 02). 1904, Москва) – російський хімік-органік. Почес. чл. Університету св. Володимира в Києві (1900) та Харків. університету (1901). Закін. Казан. університет (Росія, 1860), де й працював: 1867–71 – доцент кафедри хімії. 1865 захистив магістер. дис., присвяч. ізомерії насичених кислот, 1869 – доктор. дис. «Материалы по вопросу о взаимном влиянии атомов в химических соединениях». М. заклав фундаменти взаєм. впливу атомів у молекулі та залежність реакцій. здатності орган. сполук від їх будови. На прикладі реакцій заміщення, відщеплення, приєднання та ізомеризації він на основі величез. фактич. матеріалу встановив заг. закономірності, які одержали назву «правила М.». 1871 запрошений до Новорос. університету (Одеса), де очолив каф. хімії. Дві вступні лекції, прочитані М., були надрук. і звернули на себе увагу вчених. У них дана принцип. оцінка існуючим теоріям орган. хімії та позначена перспектива розвитку цієї науки. В університеті М. за короткий час виконав п'ять циклів дослідж., присвяч. взаєм. перетворенню ізомер. альдегідів і карбонових кислот. Від 1873 М. – проф. Моск. університету. Наукові дослідження у галузі хім. будови орган. сполук і хімії нафти. Він вперше отримав неароматичні циклічні сполуки – нафтени. Синтезував сполуки із семи- і восьмичлен. циклами. Вивчав Астрахан. соляні озера з метою використання солей у промисловості. 1955 у Москві опубл. «Избранные труды» М.

Рекомендована література

1. Вчені-хіміки. Почесні члени Університету св. Володимира (1834–1919). К., 2001;

2. Почесні члени Харківського університету: Біогр. довід. Х., 2015.

Бібліографічний опис:

Марковников Володимир Васильович / В. Я. Чирва, Н. В. Толкачова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-63772>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).